

Fremtidens beredskab: Udfordringerne skal løses borgernært

Det nære beredskab skaber tryghed

Det danske kommunale beredskab løser en utrolig vigtig samfundsmæssig opgave og dagligt hører vi udrykning eller læser om en indsats hvor det kommunale beredskab har gjort en forskel. I 2023 rykkede det kommunale beredskab ud ca. 40.000 gange svarende til mere end 100 gange i døgnet, hvor de kørte til alt en alarm til en voldsom brand, et trafikuheld eller større vejrhændelser.

Fælles for alle disse udrykninger er, at der er nogle borgere tæt på, der har brug for beredskabets hjælp. Et beredskab der igennem mange år har skabt sig et indgående lokalkendskab og derfor ved præcis hvor og hvordan der skal sættes ind når ulykken er ude.

Men hvad laver beredskabet egentlig, når vi ikke lige kan høre dem på gaden? Professionel hjælp til de mange hændelser kommer ikke af sig selv. Beredskaberne landet over skal hele tiden være klar til enhver potentiel hændelse, for det er os, der står derude først – hver gang - og derfor er der brug for at træne. Hver dag. Så vi som borgere kan være sikre på, at beredskaberne giver os den bedste hjælp når de kommer frem. Når der bygges et ny indkøbscenter eller nye højhuse og ved risikovirkomheder, PtX anlæg osv, så er beredskaberne ude og besigtige dem så de ved hvor de skal køre til, hvor flugtveje og indtrængningsveje er og hvordan man sikre vand der hvor behovet det opstår.

Vi ved, at tiden er en afgørende faktor når der sker en ulykke. En brand den breder sig oftest hurtigt og voldsomt og skal man nå at sætte ind så kræver det at man er hurtigt fremme. Er der personer der er kørt galt og er kommet slemt til skade, er tiden også et kritisk parameter. Har en person en voldsom blødning, så er tiden helt afgørende og det er ikke altid at ambulancepersonalet kan få en person ud af en bil uden det kommunale beredskabs assistance.

En anden faktor for den bedste indsats er at sikre at vores kommunale beredskab har de rigtige kompetencer. Vi ved, at opgaverne for et beredskab i Danmark hele tiden skifter karakter og derfor kræver det løbende efteruddannelse af landets kommunale beredskabspersonale.

En sidste faktor der spiller en afgørende rolle for, at opgaven kan løses optimalt, er at sikre, at der er nok personale til stede ved en hændelse. Der skal løses mange forskellige opgaver i den akutte fase, hvor man både skal stoppe branden i at sprede sig, man skal sikre at få tilkaldt det relevante ekstra personale og hvad vigtigst er, så skal man igangsætte personredning. Alt dette bør gøres samtidig men ofte er man nødt til at prioriterer imellem de vigtige akutte opgaver, fordi der ikke altid er nok brandfolk med fra start.

Så kort sagt kræver en optimal indsats: Nærhed til opgaven, de rette kompetencer og tilstrækkelige ressourcer.

Kompetencer og kræfter er afgørende

I dag kæmper beredskaberne det bedste de kan, men nogle gange kæmper de imod overmagten, fordi især manglen på kompetencer for fremtidens udfordringer og ressourcer udfordrer. I de sidste mange år er beredskaberne blevet pålagt løbende besparelser og i dag er den formelle uddannelse kun på 6 uger. 6 uger tager det - så kan man som reglerne er i dag få lov til at fungere som brandmand.

Vi har brug for, at de kommunale beredskaber styrkes, og vi har brug for, at det sker nu.

De nye typer brande i fx elbiler og vedvarende energi anlæg stiller nye krav til både kompetencer og udstyr. De store klimahændelser kræver igen ny uddannelse, nyt og nok materiel, og sidst men ikke mindst kræver det flere hænder. Risikoen for terror er stadig stor. Ikke terror i traditionel forstand, men terror som del af en hybridkrig, hvor kritisk infrastruktur lammes. Altså hændelser, hvor borgerne kræver hjælp fra deres borgernære beredskab.

Hvis vi fortsat skal sikre borgerne det bedst mulige beredskab, kræver det, at Christiansborg får øjnene op for det kommunale beredskab. Det nytter ikke, at politikerne tror, at en styrkelse alene af det statslige beredskab er løsningen på nutidens og fremtidens beredskabsmæssige udfordringer.

Akutte indsatser kræver beredskaber tæt på

Det statslige beredskab har altid været et understøttende og supplerende beredskab. Det er langt fra borgerne og kan aldrig nå at være fremme hurtigt nok til at kunne iværksætte en akut første indsats. Derfor giver det heller ikke mening når vi kan læse, at Forsvarsministeren udelukkende har fokus på at styrke det statslige beredskab.

Ifølge Beredskabsministeren er det op til kommunerne selv at finde pengene til at styrke det nationale beredskab og prioriterer imellem mange andre højt prioriterede områder som skoler, daginstitutioner, plejehjem og endelig beredskab. Det er ikke rimeligt at fralægge sig det politiske ansvar for det borgernære beredskab. Der er behov for et nationalt løft af det kommunale danske beredskab. Der skal sikres bedre uddannelse, tilstrækkelige ressourcer og det rette mandskab, når behovet er der.

Ressourcerne skal komme indefra

Der skal ligge en national plan for, hvordan man skal strukturere sig om fremtidens beredskabsmæssige udfordringer i kommunerne. Der gemmer sig mange ressourcer i kommunerne allerede i dag, der kan bidrage til det samlede danske beredskab.

Kommunerne har ansat mere end 20.000 tekniske kommunale medarbejdere, der kunne træde ind i beredskabet, når de større klimahændelser opstår. Det er ikke nok at lade det være op til den enkelte kommune at prioritere eller ikke prioritere opgaven. Der er behov for et samlet løft og en samlet ambition for det danske beredskab, hvor de kommunale beredskaber er grundstammen.

Statslige penge giver ikke borgernær hjælp

I finansloven for 2025 har man prioriteret 800 millioner til et forsøg med gratis skolemad. Her ville man med rette kunne sige, at skolemad var den enkelte kommunes eget ansvar. Man har dog politisk valgt at tage ansvar for dette og løfte et område i fællesskab.

Med et samlet budget på 1,7 mia kroner til de kommunale beredskaber kan man nemt forestille sig, hvor meget mere beredskab borgerne kunne få for 800 millioner kroner.

Hvis der udelukkende prioriteres penge til det statslige beredskab, vil vi som borgere stå tilbage som tabere, når de større hændelser opstår. Uanset hvor meget man skruer op for antallet af værnepligtige, når de aldrig det mandskabs- og erfaringsbehov, der er brug for. De vil heller aldrig blive en del af det nære beredskab selv med flere nye kaserner.

Samtidig vil de kommunale beredskaber fortsat stå tilbage med de udfordringer, der er i dag og i fremtiden. Det borgernære beredskab vil blive dårligere og det statslige beredskab vil ikke være i stand til at gøre den ønskede forskel lokalt.

Ved også at prioriterer det borgernære kommunale beredskabs med en national aftale løfter man det beredskab, der rykker ud mere end 100 gange om dagen, man sikre tilstrækkelige ressourcer tæt på hændelserne og man vil i højere grad kunne prioritere det understøttende statslige beredskab derhen hvor behovet er allerstørst ved de helt store hændelser.

Thomas Brücker

Formand for Teknik- og Servicesektoren, FOA

Jan Lund Hammer

Formand for DBrand

Ole Olsen

Formand for Det Offentlige Beredskabs Landsforbund